

BIULETYN SAMORZĄDOWY

Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 8(136) sierpień 2023, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Zmiany w Przedszkolu Publicznym

Od nowego roku szkolnego nastąpiła zmiana na stanowisku Dyrektora Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej.

Więcej na str. 12

Fundusze na edukację

Gmina Bystra-Sidzina pozyskała wsparcie finansowe na kilka przedsięwzięć edukacyjnych, które realizowane będą w szkołach podstawowych na naszym terenie.

Więcej na str. 8-9

XXVII Złaz Samorządowców

26 sierpnia br. roku w Koszarawie zlokalizowana była meta spotkania samorządowców wraz z rodzinami i przyjaciółmi z gmin, które zrzeszone są w Stowarzyszeniu Gmin Babiogórskich.

Więcej na str. 4-5

Skatepark oficjalnie otwarty

Skatepark w Bystrej Podhalańskiej został oddany do użytku. Jego powstanie propaguje aktywność fizyczną i sportowy tryb życia wśród młodzieży.

Więcej na str. 7

Dożynki – święto dziękczynienia

W sierpniu, na terenie gminy Bystra-Sidzina zorganizowano doroczne święto plonów - dożynki. Kulturowanie tej tradycji jest istotne, gdyż przypomina, że to właśnie dzięki ciężkiej pracy rolników, codziennie trafia na stoły w naszych domach polski chleb.

Więcej na str. 5-6

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 31 lipca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r.

W wymienionym okresie oprócz zarządzeń w sprawie zmiany w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina i zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina, wójt wydał zarządzenia w sprawach:

1. powierzenia funkcji Dyrektora Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej,

2. powołania komisji do przeprowadzenia odbioru obiektów budowlanych, zlokalizowanych na działce nr 18469/2 w Sidzinie, nabytych oświadczeniem o wykonaniu prawa pierwokupu, złożonym w formie aktu notarialnego,

3. powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego na: Remont drogi gminnej nr 440227K w miejscowości Bystra Podhalańska w km 0+000 do 0+737 w Gminie Bystra-Sidzina,

4. przekazania majątku i dokumentacji Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej,

5. zmiany Zarządzenia Nr 3/2023 Wójta Gminy Bystra-Sidzina z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie dofinansowania kosztów zakupu okularów korygujących wzrok podczas pracy przy monitorze ekranowym,

6. ogłoszenia naboru na wolne kierownicze stanowisko urzędnicze – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrej Podhalańskiej – 1 etat,

7. zmniejszenia propozycji opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste działki nr 18469/2 w Sidzinie oraz jej zwrotu w związku z oświadczeniem o wykonaniu prawa pierwokupu złożonym w formie aktu notarialnego z dnia 13.07.2023 r.

8. upoważnienia pracownika Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

9. upoważnienia pracowników Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do przyjmowania zgłoszeń kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

10. określenia zasad dowozu dzieci/uczniów niepełnosprawnych, zamieszkałych na terenie gminy Bystra-Sidzina, objętych obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki oraz zasad zwrotu kosztów przejazdu dzieci/uczniów niepełnosprawnych oraz ich rodziców, opiekunów prawnych z miejsca zamieszkania do przedszkola/szkoły/ośrodka, umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,

11. udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi

Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej,

12. ustanowienia osoby do pełnienia funkcji Koordynatora Gminnego ds. szkolenia i wsparcia obsługi informatycznej obwodowych komisji wyborczych oraz realizację zadań na obszarze Gminy Bystra-Sidzina w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

13. powołania operatora informatycznego do obsługi obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

W wymienionym okresie wójt zawarł następujące umowy:

1. na remont drogi asfaltowej o powierzchni 50m² przy Ośrodku Zdrowia w Sidzinie, zawarta z firmą Drogbud Sobaniak Sp. z o.o.

2. na roboty budowlane polegające na wykonaniu nowego przejścia dla pieszych w ciągu drogi powiatowej nr 1709K w Sidzinie oraz doposażeniu istniejącego przejścia położonego w rejonie skrzyżowania dróg powiatowych nr 1677K i 1709K w Sidzinie, zawarta z firmą usługowo – budowlaną TRANSCO Adam Miernik,

3. na wykonanie ekspertyzy w zakresie hydrologii, hydrogeologii, stosunków wodnych i melioracji wodnych, dotyczących zmiany stanu wody na gruncie, szkodliwie wpływających na grunty sąsiednie w obrębie działek nr. ewid. 821/4, 822/1, 823/1, 1009/1, zawarta z Tomaszem Nałęczę,

4. na remont nawierzchni asfaltowej na drodze gminnej (rola Gizowa) w Bystrej Podhalańskiej, zawarta firmą Drogbud Sobaniak Sp. z o.o.,

5. na pełnienie nadzoru inwestorskiego w trakcie realizacji zadania wykonania nowego przejścia dla pieszych w ciągu drogi powiatowej nr 1709K w Sidzinie oraz doposażeniu istniejącego, zawarta z Janem Pyką,

6. na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej sieci wodociągowej od studni głębinowej do ujęcia wody wodociągu „Centrum” w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z firmą PRO-Term Mirosław Syc,

7. 3 umowy na udzielenie dotacji celowej dofinansowanie wymiany niskowydajnego i nieekologicznego kotła na paliwa stałe, na nowoczesny i ekologiczny kocioł, zawarte z osobami fizycznymi,

8. na udzielenie dofinansowania na realizację zadania „Remont drogi gminnej nr 440227K w Bystrej Podhalańskiej”, zawarta z Wojewodą Małopolskim,

9. na dostawę węgla kamiennego oraz ekogroszku do

budynku Urzędu Gminy oraz budynków komunalnych, zawarta z firmą AteX Sp. z o.o.,

10. na wykonanie ekspertyzy dendrologicznej pomników przyrody, rosnących na terenie gminy Bystra-Sidzina, zawarta z firmą Pro-Arbor Bartłomiej Hojdas,

11. na przyznanie dotacji celowej na realizację zadania publicznego, polegającego na zakupie sprzętu, pomocy dydaktycznych lub narzędzi do terapii, niezbędnych do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych w ramach programu „Aktywna tablica”, zawarta z Wojewodą Małopolski,

12. na świadczenie usługi dowozu uczniów do Szkoły Podstawowej im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie z terenu Sidziny wraz z zapewnieniem opieki w roku szkolnym 2023/2024, zawarta z P.U.H. Tłoczkowski Arkadiusz,

13. na udzielenie dotacji na dofinansowanie zadania pn.: „Pracownia OZE w Szkole Podstawowej im. Dzieci

Zamojszczyzny w Sidzinie”, zawarta z WFOŚiGW w Krakowie,

14. na remont nawierzchni dróg gminnych na terenie gminy Bystra-Sidzina, zawarta z firmą Kombud Franciszek Kowalczyk,

15. na pełnienie nadzoru inwestorskiego w trakcie realizacji zadania wykonania remontu nawierzchni dróg gminnych na terenie gminy Bystra-Sidzina, zawarta z Janem Pyka,

16. na przekazanie nowych, nieużytkowanych, sprawnych technicznie komputerów przenośnych, typu laptop w ilości 82 szt. do szkół podstawowych na rok szkolny 2023/2024, zawarta z Ministrem Cyfryzacji,

17. na wykonanie zabiegu polegającego na eliminacji kornika z drewnianych elementów ołtarza głównego, będącego na wyposażeniu kaplicy cmentarnej na Cmentarzu Komunalnym w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z osobą fizyczną. (A.N.)

Relacja z XLVII sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina

XLVII sesja Rady Gminy odbyła się 16 sierpnia 2023 r. Podczas obrad Rada przyjęła uchwały w sprawach:

1) uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów gminy Bystra-Sidzina.

Projekt planu miejscowego został opracowany na podstawie ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bystra-Sidzina”, przyjętego Uchwałą Nr XXXIV/242/10 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 28 stycznia 2010 r., ze zmianą przyjętą uchwałą Nr XXIII/176/17 z dnia 9 lutego 2017 r. oraz zmianą przyjętą uchwałą Nr XXX/237/22 z dnia 24 lutego 2022 r.

Na obszar opracowania składają się 34 niewielkie fragmenty obszaru gminy, a jego ustalenia obejmują tereny – często o charakterze rolniczym – znajdujące się w niedalekim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Projektowane zmiany w większości przypadków mają na celu przeznaczenie gruntów dotychczas niezagospodarowanych pod zabudowę – przede wszystkim o charakterze mieszkaniowym jednorodzinnym (niekiedy z dopuszczeniem produkcji), mieszkaniowo-usługowym, a sporadycznie także produkcyjno-usługowym. Zaplanowano również budowę dróg oraz obszary lokalizacji zabudowy zagrodowej, zieleni czy pojedynczych usług sportu i rekreacji. Decyzje podjęto z uwagi na liczne wnioski właścicieli rzeczonych nieruchomości. Podjęta uchwała dostosuje planowane zmiany do dotychczasowego zagospodarowania gminy oraz tendencji rozwojowych, kształtujących poszczególne części gminy Bystra-Sidzina.

Procedura planistyczna sporządzania planu została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy, a projekt planu miejscowego spełniał wymogi

merytoryczne i formalne do jego uchwalenia.

2) ustalenia regulaminu głosowania w wyborze ławnika do Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej.

W bieżącym roku upływa kadencja ławników. Art. 160 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych określa, że ławników do sądów okręgowych i rejonowych wybierają w głosowaniu tajnym rady gmin, których obszar objęty jest właściwością tych sądów. Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie określił, że Rada Gminy Bystra-Sidzina winna wybrać na kadencję 2024 – 2027 jednego ławnika do Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej. W związku z powyższym, należało opracować regulamin, określający sposób głosowania w wyborach ławników. Do Rady Gminy w terminie określonym w art. 162 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, tj. do dnia 30 czerwca ostatniego roku kadencji, zgłoszona została jedna kandydatka na ławnika na kadencję 2024-2027. Dokonania wyboru i przekazania do Sądu dokumentów, kandydatury wybranej na ławnika, Rada Gminy Bystra-Sidzina musi dokonać najpóźniej do końca października br.

3) regulaminu określającego tryb i kryteria przyznawania nagród dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Bystra-Sidzina.

W podjętej uchwale, na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela ustalono kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli ze specjalnego funduszu, za ich osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.

Uchwała zawiera dostosowanie zmian w zakresie przepisów oświatowych i uporządkowania regulacji obowiązującego stanu prawnego i faktycznego. Określono

szczegółowe kryteria jakie bierze się pod uwagę przy przyznawaniu nagród dla nauczycieli, wskazano również terminy w których nagrody mogą zostać przyznane, jak i terminy składania wniosków o nagrody.

Wysokość nagród dla nauczycieli została określona w odrębnej uchwale Rady Gminy Bystra-Sidzina w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Bystra-Sidzina.

Załącznik do uchwały stanowi wzór wniosku o przyznanie nagrody Wójta.

3) wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części, na terenie Gminy Bystra-Sidzina.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami lub prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni wymagane jest uzyskanie zezwolenia. Podjęta uchwała określa, jakie wymagania powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie ww. zezwolenia.

4) ustalenia górnej stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Rada Gminy w podjętej uchwale postanowiła ustalić górną stawkę opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników

w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Bystra-Sidzina w następujących wysokościach: 250,00 zł brutto za opróżnianie i transport 1 m³ nieczystości ciekłych pochodzących ze zbiorników bezodpływowych, oraz 420,00 zł brutto za opróżnianie i transport 1 m³ nieczystości ciekłych pochodzących z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.

5) określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Bystra-Sidzina.

W związku z wprowadzonymi zmianami w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie definicji nieczystości ciekłych przez wskazanie, iż obejmuje ona także nieczystości gromadzone przejściowo w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków, zaistniała potrzeba rozszerzenia przepisów stanowiących o obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych. Rada Gminy w podjętej uchwale określiła wymagania, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie ww. zezwolenia na terenie gminy Bystra-Sidzina. Wytyczne zawarte są w załączniku do podjętej uchwały.

W dalszej części posiedzenia przewodniczący Komisji Rewizyjnej, radny Stanisław Kordel, przedstawił informację z przeprowadzonej kontroli dokumentacji inwestycji budowy chodnika wraz z oświetleniem w ciągu drogi powiatowej 1677K w miejscowości Sidzina. (A.N.)

Złaz Samorządowy w Koszarawie

26 sierpnia na mecie Złazu Samorządowego w Koszarawie spotkali się samorządowcy wraz z rodzinami z gmin należących do Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich, a także sympatycy Stowarzyszenia. W tym roku meta złazu zlokalizowana została na terenie

rekreacyjnym przy Gminnym Ośrodku Kultury w Koszarawie. Gminę Bystra-Sidzina reprezentowała kilkudziesięcioosobowa grupa mieszkańców Bystrej Podhalańskiej i Sidziny, w tym pracownicy Urzędu Gminy i GOPS-u.

Trasa, którą przemierzyła nasza grupa liczyła ok. 6 km. Rozpocząła się przy Szkole Podstawowej w Koszarawie Cichej, dalej grzbietem Koszarawskiego Gronia, aż do żółtego szlaku, którym grupa zeszła do drogi głównej w Koszarawie.

Rozpoczynając wędrowkę, uczestnikom rajdu towarzyszyła piękna, słoneczna pogoda. Tymczasem na mecie, warunki pogodowe i obfite opady deszczu uniemożliwiły odprawienie polowej mszy świętej w intencji uczestników złazu. Gdy burza ucichła, możliwe było

kontynuowanie stałych punktów imprezy, w tym tradycyjnej prezentacji poszczególnych gmin.

Grupa z Gminy Bystra-Sidzina zaprezentowała na scenie przyśpiewki tematycznie związane z gospodarzami tegorocznego zjazdu, które specjalnie na tę okazję napisał pan Tadeusz Uczniak. Występ spotkał się z ogromną

sympatią widzów, a grupa z naszej gminy otrzymała dyplom dla najbardziej rozśpiewanej grupy zjazdowej.

Dziękujemy gospodarzom za gościnę, a także wszystkim osobom, które reprezentowały Gminę Bystra-Sidzina podczas tegorocznej edycji imprezy. Zapraszamy za rok. (A.N.) Fot. Z. Krauze, A. Nieużytek

Dożynki – święto dziękczynienia

Wraz z końcem lata, uroczystościami dożynkowymi zamykany jest okres żniw i pracy w polu.

W 2023 roku Dożynki Gminne świętowane były w Bystrej Podhalańskiej. W organizację uroczystości zaangażowani byli mieszkańcy roli Kowalczykowej i Hotałowej, Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu oraz organizacje działające na terenie gminy.

W słoneczne, niedzielne przedpołudnie, 20 sierpnia, uroczysty korowód wraz z wieńcami dożynkowymi, przygotowanymi przez mieszkańców ról Hotałowej i Kowalczykowej, a także wieńcem Koła Gospodyń Wiejskich „Bystrzanki”, w asyście pocztów sztandarowych, starostów dożynek: pani Agaty Zagórskiej i pana Krzysztofa Głównki, wójta gminy Stanisława Tempki, radnych, mieszkańców niosących dary z tegorocznych plonów, zaproszonych gości, przedstawicieli organizacji działających na terenie gminy, przy dźwiękach pieśni „Czarna Madonno” w wykonaniu Orkiestry OSP w Bystrej

Podhalańskiej, udał się do kościoła parafialnego pw. św. Marcina. Tam uroczystą mszę dożynkową odprawił proboszcz, ks. Adam Byrski. Po jej zakończeniu odbył się przemarsz na plac festynowy, gdzie rozpoczęła się dalsza część obchodów, którą poprowadziła znana wszystkim, pani Bogusia Stokłosa.

Wójt gminy, pan Stanisław Tempka powitał wszystkich mieszkańców i gości, przybyłych na uroczystość święta plonów. Na jego ręce starostowie dożynek przekazali symboliczny bochen chleba – owoc ziemi i pracy rąk ludzkich – prosząc, by dzielił nim sprawiedliwie. Na ręce Przewodniczącego Rady Gminy, pana Krzysztofa Drobrego złożono tradycyjny kołacz, a pani sołtys Bystrej Podhalańskiej, Urszuli Marfiak, wręczono bukiet kwiatów.

Podczas słowa skierowanego do przybyłych, starosta dożynek, pan Krzysztof Głównka przypomniał, że choć święto plonów na ziemiach polskich posiada długą tradycję, sięgającą XVI wieku, to na przestrzeni lat,

uroczystości dożynkowe zmieniły swój charakter. Nie zmienia to jednak faktu, że tak jak dawniej, dziś również dożynki są ważne dla wszystkich, bo przypominają, że to właśnie dzięki ciężkiej pracy rolników, codziennie trafia na stoły w naszych domach polski chleb. Choć krajobraz rolniczy naszych wsi, ulega ciągłej przemianie, to kultywowanie święta plonów, stanowi uhonorowanie wysiłku naszych przodków i jest wyrazem podziękowania za dbałość i pielęgnowanie uprawianej ziemi.

By tradycji stało się zadość, nie mogło zabraknąć tradycyjnego ośpiewania wieńców dożynkowych. Przygotowane na tę okazję przyśpiewki wykonali mieszkańcy roli Kowalczykowej i Hotałowej, a także panie z KGW „Bystrzanki” i Stowarzyszenia Gospodyń „Sidzinianki”.

W ciągu dnia uczestnicy mieli okazję usłyszeć kapelę góralską na żywo, występy Orkiestry OSP z Bystrej Podhalańskiej oraz Orkiestry OSP z Sidziny, a także regionalnego zespołu „Holniki” i dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej. Dla najmłodszych również przygotowano atrakcje. Dzieci bawiły się z animatorami i do woli korzystały z przygotowanych dmuchanych zjeżdżał. W międzyczasie odbył się konkurs "Wyśpiewaj Gliniany

Garnek", przygotowany przez GOKPTiS. Można też było zobaczyć wystawę rękodzieła, którą przygotowało Stowarzyszenie „Tradycja i Natura”.

Wieczorem na scenie pojawił się zespół „Eden”, który podbił serca słuchaczy prezentowaną muzyką. Przy rytmach serwowanych przez DJ-a można było bawić się do późnej nocy.

Podczas całego wydarzenia mieszkańcy oraz goście mieli okazję skosztować lokalnych potraw oraz tradycyjnych przysmaków, które były serwowane dla wszystkich chętnych.

W ostatnią niedzielę sierpnia, również w Sidzinie obchodzono święto plonów. W organizację dożynek parafialnych zaangażowani byli mieszkańcy roli Łęgi. Do kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Sidzinie przybyli z pięknym wieńcem dożynkowym. Zaszczyną funkcję starosty tegorocznych dożynek pełnił pan Marek Sitarz. Natomiast starościna była pani Anita Gościej. Uroczystą mszę świętą dożynkową odprawił proboszcz, ks. Józef Bafia.

Dożynki gminne, czy też parafialne, to nie tylko okazja do świętowania zakończenia sezonu żniwnego, ale też do integracji społeczności lokalnej, promocji tradycji i kultury regionu. Ta przepiękna polska tradycja przypomina o tym, by doceniać chleb powszedni i umieć się nim dzielić. Dożynki, to przede wszystkim święto dziękczynienia za urodzaje, ale również nadzieja, że na żadnym stole w naszych domach nigdy bochenka chleba nie zabraknie. (A.N.) Fot. Jan Motor

Skatepark oficjalnie otwarty

8 sierpnia 2023 r. dokonano końcowego odbioru robót budowlanych realizowanych w ramach zadania pn.: „Budowa skateparku wraz z elementami małej architektury oraz instalacją elektryczną w miejscowości Bystra Podhalańska”. Obiekt znajduje się w rejonie ul. Hotałowej w Bystrej Podhalańskiej na działkach nr 402/1,405/1,405/2, 402/4, 402/5, 34/5, 407/14, 407/15, 35/20 2.

Skatepark został wybudowany w technologii betonowej monolitycznej. Na płycie skateparku zlokalizowane zostały przeszkody o zróżnicowanym stopniu skomplikowania, w związku z czym to odpowiedni obiekt zarówno dla początkujących, jak i zaawansowanych miłośników sportów ekstremalnych. Coś dla siebie znajdą tu miłośnicy wyczynowej jazdy na łyżworolkach, deskorolkach, hulajnogach i rowerach.

Oprócz skateparku, w ramach zadania powstał także dla najmłodszych plac zabaw z urządzeniami zabawowymi m.in. bujaki, równoważnie, a także flowpark dla miłośników kalisteniki. Na terenie znajdują się również elementy małej architektury: ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne, stojaki na rowery, donice na kwiaty i pergola. Na terenie obiektu zostało też zamontowane oświetlenie, które pozwoli korzystać z niego również po zmroku. Obiekt jest monitorowany przez całą dobę.

Zadanie pod nazwą: „Budowa skateparku wraz z elementami małej architektury oraz instalacją elektryczną w miejscowości Bystra Podhalańska” zostało zrealizowane

przy wsparciu Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Całkowita wartość inwestycji wyniosła 3 318 169,00 zł, przy czym na ich wykonanie Gmina Bystra-Sidzina pozyskała dofinansowanie w kwocie 2 157 084,63 zł, co stanowi 65% kosztów całkowitych. Pozostałe środki w wysokości 1 161 085,00 zł pochodzą ze środków własnych budżetu gminy.

Na terenie obiektu znajduje się regulamin korzystania z FlowParku, Skateparku i placu zabaw, z którymi użytkownicy powinni się zapoznać. Nowo powstały teren przeznaczony jest do uprawiania sportów ekstremalnych (np. jazdy na deskorolce, wyczynowej jazdy na rolkach, hulajnodze), dlatego bardzo ważne jest, by wszyscy korzystający wyposażeni byli w kask i ochraniacze. (K.M.)

Fot. SP w Bystrej Podhalańskiej

Program „Aktywna tablica”

W ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica” na lata 2020-

2024 w 2023 r. Gmina Bystra-Sidzina otrzymała wsparcie finansowe w formie dotacji celowej w łącznej wysokości 35.000,00 zł, wkład własny gminy wynosi 8.750,00 zł, natomiast łączny koszt całkowity zadania wynosi 43.750,00 zł.

Program Aktywna Tablica, który został rozpisany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na lata 2020-2024 dotyczy dofinansowania zakupu min. określonego sprzętu multimedialnego oraz pomocy dydaktycznych dla dzieci ze

specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Gmina Bystra-Sidzina złożyła wniosek o dofinansowanie dla Szkoły Podstawowej w Sidzinie oraz Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej. W wyniku rozstrzygnięcia do dofinansowania z terenu gminy Bystra-Sidzina została zakwalifikowana Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie. Kwota wsparcia finansowego wynosi 35.000,00 zł, kwota wkładu własnego wynosi 8.750,00 zł. Łączny koszt pomocy dydaktycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wynosi 43.750,00 zł. (B.C.)

PRACOWNIA OZE W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. DZIECI ZAMOJSZCZYZNY W SIDZINIE

Gmina Bystra-Sidzina złożyła do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie wniosek, w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej w obszarze – odnawialne źródła energii i efektywności energetycznej. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie zakończył rozpatrywanie wniosków, które wpłynęły w ramach naboru uzupełniającego. Złożony przez Gminę Bystra-Sidzina wniosek przeszedł pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną, w wyniku czego przydzielono kwotę dofinansowania w wysokości 74 931,56 zł na utworzenie Pracowni OZE w Szkole Podstawowej im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie. W ramach zadania planowany jest remont sali, w której będzie pracownia.

Zostanie ona wyposażona w stoły, krzesła, szafy i gabloty, pomoce dydaktyczne w postaci plansz, zestawu prezentacyjno-pomiarowego do instalacji wiatrowej, fotowoltaicznej, pompy ciepła i turbiny wodnej. Pracownia wyposażona zostanie również w narzędzia i urządzenia niezbędne do budowy turbin wiatrowych. Planowany termin zakończenia zadania to grudzień 2023 r. Zadanie skierowane jest do uczniów i mieszkańców powiatu suskiego. (B.C.)

Projekt „Już pływam”

Kolejny raz z rzędu rusza w naszej gminie projekt „Już pływam” współfinansowany przez Województwo Małopolskie. Całkowita wartość projektu wynosi 55 840,00

zł, z czego 11 180,00 zł to pomoc finansowa z Województwa Małopolskiego. Pozostały wkład finansowy w wysokości 44 660,00 zł zabezpiecza gmina oraz rodzice dzieci biorących udział w projekcie.

W okresie od 23.09.2023 r. do 02.12.2023 r. 90 dzieci ze szkół podstawowych z Sidziny i Bystrej Podhalańskiej będzie uczestniczyło w zajęciach nauki pływania na Krytej Pływalni w Suchej Beskidzkiej. W ramach programu, dzieci zapewniony będą miały transport na basen, opiekę podczas przejazdu oraz pobytu na basenie. Zajęcia prowadzić będą wykwalifikowani instruktorzy.

Zakładamy, że dzięki realizacji projektu, dzieci nabędą podstawowe umiejętności pływackie, a czas wolny będą

spędzać aktywnie i z rozumą. Mamy nadzieję, że dzięki zajęciom poprawi się kondycja i ogólna sprawność fizyczna dzieci, co jest szczególnie ważne po długim okresie nauczania zdalnego. Projekt jest szansą na zidentyfikowanie talentów sportowych, upowszechnianie kultury fizycznej oraz promocji Małopolski, jako regionu

szczególnie przyjaznego dla uprawiania rekreacji i sportu. (B.C.)

Zakup odzieży ochronnej oraz sprzętu ratowniczo - gaśniczego

Ochotnicza Straż Pożarna w Bystrej Podhalańskiej informuje o realizacji zadania pn: „Zakup elementów odzieży ochronnej oraz sprzętu ratowniczo - gaśniczego” dzięki wsparciu Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Zadanie zrealizowano w ramach “Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych. Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych”.

Koszt kwalifikowany: 50 000,00 zł

Gmina Bystra-Sidzina: 10 000,00 zł

Kwota dotacji: 18 431,99 zł (G.D.)

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

DOFINANSOWANIE DLA GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

Miło nam poinformować, że Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie wraz z filią w Bystrej Podhalańskiej po raz kolejny uzyskała dofinansowanie ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.

W ramach dotacji celowej nasza biblioteka otrzymała kwotę 19 500,00 zł.

Zadanie: Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków - Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.1 w ramach NPRCz 2.0 (M.W.)

Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach
realizacji Narodowego Programu Rozwoju
Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

BIBLIOTEKA
NARODOWA

„Między dawnymi a nowymi czasy”

Kolejna edycja imprezy plenerowej "Między dawnymi a nowymi czasy" za nami. Jedno z pięknych, niedzielnych, sierpniowych popołudni, można było spędzić w czasoprzestrzeni pomiędzy tym, co dawne i tym, co całkiem nowe i współczesne. Idea spotkania dawnych czasów z nowymi jak najbardziej została zachowana. Można było odpoczywać w pięknych okolicznościach skansenowej przyrody, a ponadto zakosztować smaków, jakie pamiętamy z rodzinnego domu, pooglądać, nauczyć się, poznać dawny i współczesny świat wszelkimi zmysłami. Twórcy ludowi prezentowali swoje wyroby. Był

domowy makaron, przeróżne ciasta, miód, wicie wianków, malowanie, pyszne jedzenie rodem z babcinej kuchni i muzyka - cudna, wspaniała, kojąca serca i uszy. Była piękna pogoda, przybyli bardzo licznie goście z różnych stron, przyszli przyjaciele i życzliwi ludzie - czegoż chcieć więcej? Jak co roku organizatorami imprezy było Stowarzyszenie Tradycja i Natura w Bystrej-Sidzinie, skupiające lokalnych twórców oraz Skansen w Sidzinie Muzeum Kultury Ludowej, zaś muzycznie czas umilał nieoceniony zespół Walor. Do zobaczenia za rok. (J.Cz.) Fot. Skansen MKL

Wystawa Twórczości Ludowej

„Sztuka zmywa z duszy kurz codziennego życia” – Pablo Picasso

Po kilku latach przerwy, Stowarzyszenie „Tradycja i Natura” powróciło do organizowania wystaw twórczości swoich członków oraz osób zaprzyjaźnionych z okolicznych miejscowości. Pomieszczenia na ekspozycję prac nieodpłatnie użyczyło Przedszkole Publiczne

w Bystrej Podhalańskiej.

Dzięki zawsze życzliwej i pomocnej dyrekcji placówki - pani Marii Drobnej wraz z pracownikami, uzyskano możliwość ekspozycji przepięknego rękodziela przez okres 2 tygodni, od 22 lipca do 3 sierpnia 2023 r.

Na wystawie można było podziwiać haft klasyczny, haft krzyżkowy, ikony, różnorodne prace szydełkowe sztuki użytkowej i zdobniczej. Obrazy malowane na desce, płótnie, szkłe, z włóczki, perełkowe, zielone obrazy "Mech Chrobotek", wyroby z wosku, bibułkarstwo, naczynia toczone z drewna, rzeźby i płaskorzeźby, meble zdobione motywami góralskimi.

Wystawcami prac byli: Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej, Dom Pomocy Społecznej w Łętowni.

Z Sidziny: Stanisława Migas, Janina Trzop, Bartłomiej

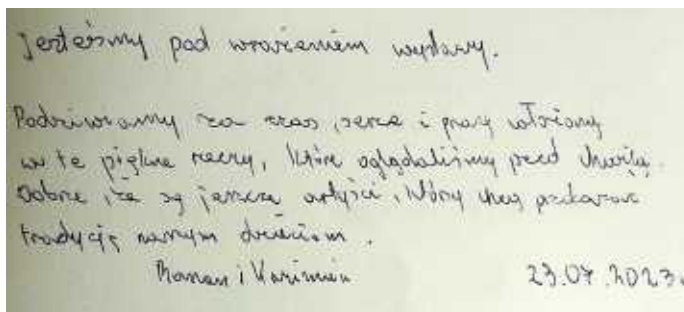
Trzop, Ewa Wilk, Maria Kordel, Janina Kołodziejczyk, Marian Totoś, Stanisława Czarnota, Andrzej Kulka, Elżbieta Krawczyk.

Z Bystrej Podhalańskiej: Dorota Pawlus, Stanisława Szewczyk, Czesława Oczkowska, Maria Mazur, Janina Szewczyk, Teresa Matyjasiak, Teresa Frankiewicz, Teresa Hyciek, Rozalia Harwat, Bogusława Klimek, Bernadeta Palarczyk, Aleksander Basiura, Dorota Kowalik.

Z Jordanowa: Halina Opalińska i Krzysztof Hawliczek.

Stowarzyszenie „TiN” wyraziło wdzięczność wszystkim wystawcom wręczając im pisemne podziękowania, podczas imprezy plenerowej „Między dawnymi, a nowymi czasami”, która odbyła się w Skansenie 13 sierpnia 2023 r.

Powrót wystawy po latach został bardzo pozytywnie przyjęty przez zwiedzających, co zostało wyrażone m.in. wpisami do kroniki Stowarzyszenia. (H.O.) Fot. M. Mazur

SKANSEN W SIDZINIE ZAPRASZA DO UDZIAŁU W KONKURSIE PLASTYCZNYM

Muzeum Okręgowe w Tarnowie wraz z partnerami projektu „Skansenova – systemowa opieka nad dziedzictwem w małopolskich muzeach na wolnym powietrzu” zapraszają do udziału w konkursie „Ślad tradycji w skansenach małopolskich”. Tematem tegorocznej, drugiej już edycji konkursu jest: „Tradycyjny motyw zwierzęcy w zdobnictwie i sztuce ludowej Małopolski”.

Przedsięwzięcie ma na celu ukazanie bogactwa tradycyjnego zdobnictwa Małopolski, gdzie inspiracją jest motyw zoomorficzny. Jest to wzór często spotykany w twórczości ludowej, posiadający liczne lokalne odmiany i warianty. Występuje on zarówno jako główny temat wiejskiej sztuki, jak i element zdobniczy rzemiosła i wytwórczości. Reprezentowany jest w tradycyjnych wyrobach garncarskich, zabawkarskich, kowalskich, snycerskich, plastyce obrzędowej, wycinankarstwie, pamiątkarstwie. Niekiedy pojawia się w zdobnictwie zewnętrznych ścian domów, zdobnictwie wewnątrz i ich wystroju. W sztuce ludowej jest także obecny jako osobny temat malarski. Najczęściej spotykane są motywy ptaków (pawie, koguty, bociany, „ptaszki”, papugi, orły), zwierząt domowych (koty, koniki, baranki, owieczki) oraz zwierząt leśnych jak np. jelenie, sarny, misie/niedźwiadki, kozice. Niekiedy pojawiają się też motywy owadów (motyle, pszczoły, ważki).

Konkurs skierowany do dzieci i młodzieży z terenu województwa małopolskiego zwiedzających skansenowsko-muzealne ekspozycje, uczestników spotkań, warsztatów, lekcji muzealnych, plenerów realizowanych w skansenach biorących udział w projekcie „Skansenova – systemowa opieka nad dziedzictwem w małopolskich muzeach na wolnym powietrzu”. Nagrody zostaną przyznane w dwóch kategoriach: uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych.

W ramach zgłoszenia uczestnicy mają za zadanie

wykonać i dostarczyć samodzielnie przygotowaną: pracę plastyczną o tematyce: „Zwierzęta w twórczości ludowej Małopolski”, oraz prezentację multimedialną odwołującą się do tej samej problematyki.

Zgłoszenia można przysyłać do dnia 10 października 2023 r. na adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej: Muzeum Zagroda Felicji Curyłowej w Zaliptu (e-mail: zalipie@muzeum.tarnow.pl), Muzeum Dwór w Dołędze (dolega@muzeum.tarnow.pl) lub innych skansenów biorących udział w projekcie. Są to: Sądecki Park Etnograficzny, Oddział Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu; Muzeum – Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej; Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej; Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygielzowie; Skansen Wsi Pogórzeńskiej w Szymbarku, Oddział Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach; Zagroda Maziarska w Łosiu, Oddział Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach; Muzeum Regionalne PTTK im. Władysława Kowalskiego w Dobczycach.

Szczegółowy regulamin Konkursu znajduje się na stronie www.skansen-sidzina.pl (J.Cz.)

Zmiany w Przedszkolu Publicznym

4 września 2023 r. rozpoczął się nowy rok szkolny w placówkach oświatowych. W Przedszkolu Publicznym w Bystrej Podhalańskiej rozpoczęcie nowego roku szkolnego wiąże się ze zmianą na stanowisku dyrektora. Z dniem 1 września 2023 r. na to stanowisko powołana została pani Anna Kozłowska, która obowiązki dyrektora Przedszkola Publicznego w Sidzinie pełnić będzie w okresie od 01.09.2023 r. do 31.08.2028 r.

Życzymy nowej pani dyrektor wiele satysfakcji w pracy zawodowej, życzliwości i uznania społeczności przedszkolnej, a także owocnej współpracy z samorządem Gminy Bystra-Sidzina. Wierzimy, że kierowane przez nową panią dyrektor przedszkole, będzie placówką o wysokim standardzie, miejscem przyjaznym dzieciom i rodzicom, a dla nauczycieli i pracowników obsługi, dającym satysfakcję miejscem pracy.

W związku z tym, że obowiązki dyrektora Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej zostały powierzone pani Annie Kozłowskiej, w dniu 23 sierpnia 2023 r. nauczyciele, pracownicy przedszkola jak i przedstawiciele Gminy Bystra-Sidzina pożegnali uroczyście dotychczasową panią dyrektor placówki - Marię Drobą, która obowiązki dyrektora sprawowała od 2001 r.

Przez 22 lata pełniła tę funkcję z dużym zaangażowaniem i poczuciem odpowiedzialności. Dziękując serdecznie za poświęcenie, serce jakie wkładała w wychowanie dzieci, za cierpliwość, życzliwość i zaangażowanie w codzienne obowiązki przedszkolne, życzymy, by następne lata były źródłem codziennej radości i satysfakcji z dobrze wypełnionego obowiązku, a w życiu osobistym życzymy dużo zdrowia, szczęścia i zadowolenia. (B.C.)

Lato ze Świetlicą Środowiskową

Tegoroczne wakacje w Świetlicy Środowiskowej w Bystrej Podhalańskiej upłynęły bardzo aktywnie i atrakcyjnie. Dzieci z terenu gminy Bystra- Sidzina miały możliwość uczestniczyć w projekcji filmu edukacyjnego z mobilnego planetarium (kopuła audiowizualna) pt. „Zaczarowany globus” z teatru Blaszyń Bębenek z Trzebini. Aktywnie uczestniczyli także w wyjeździe do interaktywnego centrum pszczelarstwa APILANDIA w Kleczy Dolnej. W ciekawy i przystępny sposób prowadzący przedstawili tajniki pszczelarstwa i powstawania świec, podczas zwiedzania i warsztatów, w których dzieci chętnie uczestniczyły. Dużym zainteresowaniem, jak co roku, cieszył się wyjazd do parku rozrywki dla dzieci GOkidz w Krakowie oraz Rabkolandu w Rabce - Zdrój, gdzie podopieczni sprawdzali swoje możliwości ruchowe i nie tylko. Prócz parków rozrywki, dzieci chętnie wzięły udział w wyjeździe do Muzeum -

Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzycy Górnej gdzie uczestniczyły w warsztatach pt. „Nie święci garnki lepią”. Zajęcia miały za zadanie zapoznanie z tradycyjną ceramiką użytkową, zachowaną w zbiorach muzeum w postaci naczyń i elementów dekoracyjnych. W ramach

zajęć dzieci nauczyły się rozróżniać techniki wykonania danych eksponatów, zdobyły też wiedzę na temat pracy w glinie i tradycji dawnego rzemiosła. Uczestnicy wykonali samodzielnie z gliny ceramicznej naczynie, stosując najstarszą technikę jego wykonywania tzn. lepienie ręczne z wałków. Podczas kolejnych warsztatów pt. „Orawskie skrzynie na skarby” w trakcie których uczestnicy zobaczyli i poznali przeznaczenie, zdobnictwo i technikę wykonania tych wyjątkowych mebli. Samodzielnie mogli przyozdobić miniaturową skrzyneczkę drewnianą, wybranym przez siebie ornamentem, oczywiście pod okiem instruktora. Drugą częścią wycieczki była gra w kręgle w „Strefa 701 I. Polański”, gdzie rywalizacja o miano najlepszego gracza była zaciekle.

Podczas wakacyjnej przerwy w nauce, na terenie Szkoły Podstawowej im. Św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej, odbyły się warsztaty z kuchni molekularnej, prowadzonej przez pana Pawła z Akademii Małego Kuchcika. Eksperymenty z suchym lodem i ciekłym azotem na produktach spożywczych zrobiły na dzieciach duże wrażenie. Świetlica gościła również instruktorów z Fabryki Charliego z Rabki – Zdroju, którzy prowadzili warsztaty z wykorzystaniem czekolady. Uczestnicy pracowali w strojach cukierniczych, oglądali projekcje

filmu edukacyjnego o plantacji kakaowca i produkcji czekolady, dekorowali czekoladowe tabliczki, przygotowali pralinki o smaku mango, jagodowym, truskawkowym. Wykonali także 8 pralin o smaku orzechowo-czekoladowym własnoręcznie zdobionych czekoladą z rękawa cukierniczego. Prócz wyjazdów i warsztatów stacjonarnych odbyły się liczne spacery po okolicy, zajęcia kulinarne, sportowe, rękodzieła, muzyczne i plastyczno-techniczne. Dla dzieci spędzających wakacje w naszej gminie, zajęcia organizowane przez Świetlicę Środowiskową, stanowiły urozmaicenie czasu letniej przerwy w nauce. (L.M.) Fot. L. Marfiak

JAK TO NAMI HANDLOWALI

Wykorzystując niemoc Rzeczypospolitej, spowodowaną wewnętrznymi waśniami i partykularnymi działaniami elit, w roku 1772 cesarzowa i królowa Czech i Węgier Maria Teresa, razem z Prusami i Rosją, dokonała I rozbioru Polski, wprowadzając swoje prawodawstwo i podział administracyjny. Na podstawie traktatu z 18 września 1773 roku, zaanektowane ziemie południowej i wschodniej części kraju, stały się częścią monarchii austriackiej i weszły w skład nowoutworzonego Królestwa Galicji i Lodomerii, (od 1850 roku z Wielkim Księstwem Krakowskim, a od 1817 roku z Księstwem Bukowińskim). Zniesiono podział na województwa, skasowano urzędy wojewodów i kasztelanów. Zlikwidowane zostały własności kościelne, szlacheckie i „królewskie” czyli Starostwa.

Powstały grunta dominikałne [zwane również tabularnymi - pańskie, przyp. T.U.] jako „własność większych właścicieli” oraz rustykalne czyli ziemia wydzielona poddanym, tworząc „własność mniejszych właścicieli”. Kraj podzielono na 6 cyrkułów, czyli dyrektoriatów [krakowski, sandomierski, lubelski, bełski, czerwono-ruski, podolski]¹. Bystra i Sidzina zostały włączone do cyrkułu krakowskiego, dystryktu wadowickiego. Centralna władza administracyjna i zarząd kraju spoczywał w rękach wysokiego urzędnika, którego

siedziba mieściła się we Lwowie. Gubernatorami byli przeważnie Niemcy, względnie zniemczeni Czesi. Pierwszym gubernatorem Galicji został (do roku 1774) hr. Antoni Perge. Początkowo również w urzędach, na ważniejsze stanowiska, zatrudniano swoich urzędników.

SPRZEDAŻ DÓBR SIDZIŃSKICH.

17 marca 1774 r. w ramach pierwszego rozbioru Polski, dawne królewsczyzny starostwa lanckorońskiego stanowiące tzw. Dominium Makowskie i należące do parafii makowskiej; w składzie Maków, Grzechynia, Osielec, Juszczyń, Białka, Skawica, Zawoja, Wieprzec, Żarnówka, Kojaszówka i Sidzina, przejął skarb cesarstwa Austrii (zwany kamerą), tworząc tzw. Fundusz religijny. Przekonawszy się, że wielkie dobra administrowane kameralnie, nie przynoszą przewidywanych dochodów, rząd austriacki zaczął przeprowadzać sprzedaż dotychczasowych dóbr ziemskich. W 1798 r. rząd wystawił dobra sidzińskie na sprzedaż. Cena wywoławcza za Sidzinę wynosiła 12 381 zł 11 kr (krajcarów), lecz prawdopodobnie nie znalazł się nabywca.

Od roku 1818 do powszechnej publicznej licytacji rząd austriacki dopuścił wszystkich mieszkańców, bez różnicy stanu i wyznania².

Na ponownie ogłoszonej licytacji 29 listopada 1839 r.

¹ Ks. Walerian Kalinka. *Dzieła wybrane, tom dziesiąty Galicja I Kraków pod panowaniem austriackim. Kraków 1898 s.16*

² Ks. Walerian Kalinka. *Dzieła wybrane, tom dziesiąty Galicja i Kraków pod panowaniem austriackim. Kraków 1898 s.44.*

DONIESIESIA.

Wież Sidzina w Myślenickim cyrkule do funduszu religij. należąca, d. 4go tego roku przyszłego 1798 w Łowowie w kancelaryi C. K. dóbr kameralnych administracyi o godzinie 9 z rana przez publiczną aukcyę najwięcej podającemu sprzedana została.

Fiskalna czyli najpierw wywołac się mająca cena wynosiła 12351 zł. 11. kr. z tym każdy chęć kupienia mający Ryzygłem czyli wadium od 1235 zł. 11. kr. 7. kt. bez domagania się za to prowizyi, opitonym być powinien.

Rubryki intrat 29.

1092 trzydziętych dol. pańszczyzny po 7 1/2 kr.	126 zł. 11. 30 kr.
2516 piętych dol. pańszczyzny po 3 1/2 kr.	140 - - 48 kr.
4 kopy 45 lay. kopa po 10 kr.	- - - 47 1/2 kr.
12 korcy owsa czynszowego po 1 zł. 11. kr.	12 - - - 12 1/2 kr.
47 kapłanów po 7 1/2 kr.	5 - - - 37 1/2 kr.
63 łokci przędzy po 1 1/2 kr.	2 - - - 20 1/2 kr.
Czynsz gruntowy w gotowaniu	7 - - - 42 1/2 kr.
Od 154 morgów 351 1/2 sążni pola	235 - - - 31 1/2 kr.
37 detto 305 detto łaki	34 - - - 17 1/2 kr.
Dochođ z propinacyi po odrzuceniu czerpawym	68 - - - 25 - kr.
summa intrat	630 - - - 14 1/2 kr.
<i>Rubryki wydatków</i>	
Dominiakowy podatek	30 zł. 11. -
Wydatki na wai	4 - - -
Koszty na rząd, czyli Regis	68 - - - 13 1/2 kr.
summa wydatków	102 - - - 13 1/2 kr.
Odrzuciwszy te wydatki od wyżej wyrażonych docho-	
dów zostaje czysty intrat	528 - - - 1 kr.
Który po pięć od sta rachując czynią kapitał	11000 - - - 20 kr.
Do tego cna lasu	102 - - - 55 kr.
i taxa budynków potrzebnych po	587 - - - 30 kr.
summa tedy całego kapitału jest	12351 - - - 11 kr.

Opisanie tej wsi razem z obciążeniami i wyrażonym dochodem wyrażeniami każdy chęć kupienia mający w kancelaryi C. K. dóbr kameralnych administracyi we wschodniej Galicyi każdego dnia przeczytać może, które też akta w dzień aukcyi przy prezyancyi wu przędzy kondycyi wszystkim zgromadzonym chęć kupienia mającym do przeczytania wolane będą.

Od C. K. dóbr kameralnych administracyi we wschodniej Galicyi.
W Łowowie dnia 4go listopada 1797.

Leopold Hayler, dyrygujący administracyi adiunkt.

Ogłoszenie o licytacji Sidziny w 1798 r. Gazeta Krakowska nr 103 z 24.12.1797 r.

Sidzina i pozostałe miejscowości dominium makowskiego (Maków, Grzechynia, Osielec, Juszczyń, Białka, Skawica, Zawoja, Wieprzec, Żarnówka, Kojszówka) nabył od kamery austriackiej za 260 500 złotych, Filip Ludwik hrabia Saint Genois d'Anneaucourt. Był on właścicielem nieskończenie licznych dóbr, głównie na Śląsku austriackim i Morawach. W 1839 roku Wielopolscy, właściciele Sucheja, wydzielili mu niewielki zakład hutniczy w Sucheju, a on sam w 1844 roku rozpoczął budowę „hamerni”, czyli huty żelaza w Makowie, wraz z jej filią w Zawoi. Nazwał ją imieniem swego syna: „Maurycy”. Oddano do użytku wielki piec, dwa piece fryszerskie z dwoma młotami oraz walcownię. Hutę zamknięto w 1863 roku, ze względu na brak opłacalności. Za jego włodarzenia Maków uzyskał prawa miejskie. Czynił liczne hojne fundacje dla kościołów min. w 1841 roku wyposażył kościół w Osielcu. W 1852 wybudował

murowany schron na Babiej Górze zwany Loserthówką. Zmarł na zapalenie opon mózgowych 30 lipca 1857 w miejscowości Baden w Austrii, gdzie też miał swoje dobra, a 20 sierpnia 1857 roku pochowany został w Jaworzu. W „Gwiazdce Cieszyńskiej” z 1857 roku odnotowano: „We wtorek odbył się w Jaworzu pogrzeb hrabiego Filipa Ludwika Saint-Genois d'Anneaucourt, który dnia 30 lipca umarł w Baden w Rakusach i tu kolejną przywieziony, w grobie familijnym pochowany został”. Dobra po ojcu otrzymał jego syn Maurycy Jan Kanty Saint Genois (zwany Moritz), który z zamiłowaniem oddał się pracy w majątkach ojca. Jednak po zapoznaniu się z warunkami klimatycznymi Jaworza, zdecydował się na założenie uzdrowiska. W przeciągu dwóch lat wypełnił warunki konieczne do zrealizowania tego planu. Przystosował pałac i oficyny, łącznie z cieplarnią do celów uzdrowiskowych. Wybudował dom zdrojowy z restauracją oraz pijalnię wód leczniczych, urządził romantyczny park kuracyjny z ławeczkami i altankami dumania. Założył urząd pocztowo – telegraficzny, uruchomił aptekę, zainstalował gazowe oświetlenie uliczne, zakupił 100 sztuk specjalnej rasy owiec w celu pozyskania żętycy, czyli serwatki potrzebnej do leczenia. Zatrudnił lekarzy specjalistów a także zorganizował życie kulturalne w uzdrowisku. Kurort cieszył się tak dużą popularnością, że został opisany w wydanej w Wiedniu serii „Biblioteka uzdrowisk”. Jednak inne majątki Maurycyego traciły na rentowności, były zadłużane i w efekcie sprzedawane. Transakcje te były pierwszym przejawem powolnego

Wystrój kościoła w Osielcu

³ Arc. Karol Stefan ostentacyjnie demonstrował sympatie pro polskie. 22 sierpnia 1921 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadało Karolowi Stefanowi i jego żonie Marii Teresie Obywatelstwo Państwa Polskiego (Nr AE 2155)

upadku rodu. Z powodu trudności ekonomicznych, 18 kwietnia 1878 odsprzedał „dobra makowskie” utworzonej w 1848 roku „Dyrekcji Dóbr Żywieckich” w Żywcu przez ówczesnego ich właściciela Albrechta Fryderyka Habsburga. W 1895 r. dobra te, po jego bezpotomnej śmierci przejął syn jego brata Karola Ferdynanda (1818 - 1874) i arcyksiężnej Elżbiety Franciszki Marii Austriackiej, arcyksiążę, admirał, Karol Stefan Habsburg (1860-1933)³, którego żoną była Maria Teresa, regentka bawarska (zm. 1919).⁴

Ruiny hamerni w Makowie Podhalańskim

Schron zwany Losertówka na Babiej Górze wybudowana w 1852 r.

SPRZEDAŻ DÓBR BYSTRZAŃSKICH

Na ogłoszonej przez Austriaków licytacji, majątek w Bystrzy, w Toporzysku i w Rabie Wyżnej, nabył Wincenty Sariusz Wilkoszewski herbu „Jelita II”⁵, który urodził się w roku 1760 w Wilkoszewicach w ziemi sieradzkiej. Zmarł 8 października 1820 (mając 60 lat) i pochowany został na

cmentarzu w Jordanowie. Żona Wincentego Eleonora z Radońskich ur. w 1875 r. zmarła 21 lutego 1817 również w Bystrzy (w wieku 42 lat) [prawdopodobnie wskutek komplikacji poporodowych]. Wincenty Sariusz Wilkoszewski, przekazał dobra tabularne czyli szlacheckie - folwark, grunta dworskie - w Bystrzy oraz w Rabie Wyżnej synowi Stefanowi Józefowi Adamowi Sariuszowi Wilkoszewskiemu⁶ ur. 10 sierpnia 1809 r. w Bystrzy. Żoną jego była Klementyna Hołyńska. Pełnił on wówczas rolę znawcy dóbr tabularnych.

Ogłoszenie o chęci wydzierżawienia dóbr w Bystrzy i Rabie Wyżnej przez Stefana Wilkoszewskiego.

Drugi syn Wincentego, Awit Sariusz Wilkoszewski, otrzymał dobra w Toporzysku. Pod koniec życia dobra te oddał swej siostrze Anieli (1 voto Duninowej, 2 voto Kowalewskiej). Jej córka Aniela Olimpia wyszła za mąż za Jana Górkiewicza, z którym zarządzała dobrami w Toporzysku do 1945 r.

Stefan Wilkoszewski przekazał majątek bystrzański swemu synowi Bolesławowi Sariuszowi od którego ok. 1897 r. odkupił jordanowski notariusz Władysław Dolais a od niego, w dwu ratach w 1903 r. (lasy) i w 1911 r. (ziemie), nabył arcyksiążę Karol Stefan Habsburg z Żywca.

Po śmierci w 1933 r. arcyksięcia Karola Stefana, dobra te przeszły na syna Karola Olbrachta. Część obszarów leśnych Bystrzy i Sidziny Habsburgowie oddali w 1924 r. Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. W 1945 r. w oparciu o Dekret PKWN z 1944 roku wszystkie posiadłości Karola Olbrachta Habsburga oraz PAU przeszły na własność Państwa Polskiego. W Bystrzy utworzono Nadleśnictwo Państwowe z siedzibą we dworze.

Tadeusz Uczniak

⁴ Regent – uprawniona osoba, sprawująca władzę w imieniu monarchii, gdy ten nie może wykonywać swoich obowiązków

⁵ Rodzina Wilkoszewskich herbu Jelita wymieniana jest w źródłach w XV w, jako właściciele wsi rodowej w woj. sieradzkim zwanej Wilkoszewicami

⁶ Provinzial Handbuch des Königreiche Galizien und Lodomerien für das Jahr 1845. [Vinzent von Wilkoszewskische]

SKANSEN W SIDZINIE MUZEUM KULTURY LUDOWEJ
ORAZ STOWARZYSZENIE GOSPODYŃ SIDZINIANKI
ZAPRASZAJĄ NA

SIDZIŃSKIE SMAKI JESIENI

W RAMACH EUROPEJSKICH DNI DZIEDZICTWA

17 WRZEŚNIA 2023

POCZATEK GODZINA 14.00

NA TERENIE SKANSENU W SIDZINIE MKL
W PROGRAMIE

ŚPIEW I MUZYKA W WYKONANIU:

CHÓRU ŻEŃSKIEGO AKOLADA
ORKIESTRY DĘTEJ OSP SIDZINA
STOWARZYSZENIA GOSPODYŃ SIDZINIANKI

PONADTO:

TRADYCYJNE JEDZENIE

POKAZ KISZENIA KAPUSTY

TARCIE ZIEMNIAKÓW NA PLACKI I KLUSKI

GOSPODYNIE ZAPRASZAJĄ DO STOISK W RAMACH PROJEKTU
PN. " GOSPODYNIE PRZYPOMINAJĄ BĄDŹ OSTROŻNY DBAJ
O SIEBIE I SWOICH BLISKICH!"
BĘDZIE O BEZPIECZEŃSTWIE !

Fundusz
Sprawiedliwości

Ministerstwo
Sprawiedliwości

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego Dysponentem jest Minister Sprawiedliwości